

Evro-za vse nas

Jön az euró

Bevezető	2
I. Miért vezetjük be az eurót	4
Mit hoz számunkra az euró bevezetése	4
Melyek az euró bevezetésének feltételei	5
II. Az euróról valamint	6
Mi az euró	6
Hol fizethetünk euróval	6
III. Az euró átvétele Szlovéniában	7
Az euró bevezetésével kapcsolatos tevékenységek időzítése	7
Hogyan készülhet fel az euró átvételére a fogyasztó	8
<i>Az euró bevezetésének fontos dátumai</i>	9
<i>Kettős ármejelölés</i>	9
<i>A kerekítés és átszámítás szabályai</i>	11
<i>Kérje vissza az aprót!!</i>	12
Euró bankjegyek és pénzérmék	13
IV. Egyéb információk	16

Szlovénia az Európai Unió tagságával együtt a közös európai jövő - és ezzel együtt - a közös valuta, az euró mellett döntött. Ahhoz, hogy egy Unió tagállam bevezethesse az eurót, teljesítenie kell bizonyos feltételeket. E feltételeket - konvergencia, illetve maastrichti feltételeknek is nevezik. Alapvető tulajdonságuk a stabilitás: a tagállamnak stabil költségvetéssel, árakkal, kamatmértékkel és devizaárfolyammal kell rendelkeznie; melyek együtt a stabil gazdaság bizonyítékai.

Az euró bevezetésének első lépését Szlovénia 2004. június 28.-án tette meg, amikor csatlakozott a devizaárfolyam mechanizmushoz (ERM II). Ha az említett mechanizmusban való kétéves együttműködés után minden feltételnek eleget teszünk, akkor **2007. január 1.-től** az euró a mi pénzünk is lesz. Szlovénia egyelőre megfelelően teljesít, hogy zöld utat kapjon.

Természetesen megoszlanak a vélemények a közös valuta bevezetésének hasznosságáról, az azonban tény, hogy a külső hatásoknak erősen kitett és viszonylag kicsi gazdaság számára, mint országunké, az előnyök felülkerekedhetnek az esetleges hátrányokon. Az egységes valuta előnyeit nem csupán az állam, a gazdaság és a vállalkozók élvezik majd, hanem mindannyian. Az euró stabil valuta. Jelenleg az Unió 12 tagállamában fizethetünk vele, újabb tagállamok belépésével az euró-övezetbe pedig tovább nőnek lehetőségeink. Ha e térségbe indulunk látogatóba, üzleti útra, szabadságra, kirándulni vagy vásárolni, nem kell pénzváltással foglalkoznunk. A szlovén gazdaságnak segít majd kihasználni a közös európai piac előnyeit, mi fogyasztók könnyebben összehasonlíthatjuk majd az azonos termékek árát az egyes országokban. Az euró már kinőtte az Unió kereteit és jól használható, váltható u. n. harmadik országokban is.

Az egységes valuta az Európai Unió nagyobb kohézióját is jelenti. Az euró az évek során nem csupán erős és stabil nemzetközi valutaként jelent meg, hanem a közös európai identitás jelképeként, több mint háromszázmillió ember közös értékeként is. Bebizonyította, hogy nagy lehetőség egy versenyképes és stabil gazdasági térség megteremtésére.

Szlovéniában az euró bevezetésének előkészületei teljes gőzzel folynak. Az előkészületeket a Szlovén Köztársaság Kormánya és a Banka Slovenija vezeti, partnerként a felkészülési folyamatba nemzeti és helyi szinten minden jelentős intézmény bekapcsolódott. Ugyanakkor rendkívül fontos, hogy ehhez megnyerjük az ország teljes lakosságát is.

E célból a Szlovén Köztársaság Kormánya valamint a Banka Slovenija széleskörű tájékoztatási programot készített. A kiadvány, melyet Ön most a kezében tart, csupán beharangozó jellegű. Az euró bevezetését megelőző egyéves intenzív felkészülés során szeretnénk megismertetni Önt az euró-övezet működésével, s benne Szlovénia szerepével, szeretnénk bemutatni Önnek az euró-bankjegyeket és pénzerméket. Természetesen tudjuk, hogy többségükben már találkoztak az euróval, mégis úgy gondoljuk, hogy kiadványunk kedvező fogadtatásban részesül. Hiszen a kettős ármegjelölés időszakának kezdetén ily módon is szeretnénk segíteni Önöknek, hogy minél könnyebben megszokják az eurót - jövőbeni pénzünket, közös európai jövőnk részét.

dr. Andrej Bajuk
pénzügyminiszter

I. Miért vezetjük be az eurót

Szlovénia az Európai Unióba való belépésével (2004. május 1.) elkötelezte magát a közös európai valuta, az euró bevezetésére. Bár ez a kötelezettség része csatlakozási szerződésünknek, először teljesítenünk kell konvergenciafeltételt, ezt szolgálja gazdaság- és pénzügypolitikánk is.

Amikor az eurót, mint számítási pénzt az EU 11 tagállama bevezette (később az eurót Görögország is bevezette), a tagállamok eldönthették, hogy az eurót bevezetik-e vagy sem. Nagy-Britannia és Dánia úgy döntött, hogy megtartja saját nemzeti valutáját: e két ország tárgyalások útján megszerezte azta különleges jogot, hogy az eurót akkor sem köteles bevezetni, ha eleget tesz a konvergencia-feltételeknek. Svédország formálisan egyelőre nem tesz eleget a konvergencia-feltételeknek, hiszen nem része a deviza-árfolyam mechanizmusnak (ERM II).

Az EU új tagállamai, köztük Szlovénia, ezt a lehetőséget nem kapták meg. Gazdasági és monetáris politikájukat úgy kell irányítaniuk, hogy minél előbb eleget tegyenek a konvergencia-feltételeknek és felkészüljenek az euró bevezetésére.

Természetesen az euró bevezetésénél nem csupán a jogszabályok formális teljesítéséről van szó. Az euró bevezetése sok hasznot hoz Szlovénia lakóinak és gazdaságának egyaránt.

Mit hoz nekünk az euró bevezetése

Az euró bevezetésének feltételeként megadott konvergenciafeltételek teljesítésével - e feltételek fenntartására kell irányulnia a tagállam gazdaságpolitikájának az euró bevezetését követően is - hosszútávon csökken az infláció, illetve a kamatok, s ez jótékonyan hat a befektetésekre és a gazdasági növekedésre.

Szlovéniában az euró többek között elősegíti:

- a hazai árak és az u. n. euró-övezet országai árainak össze-

Szlovéniában az euró többek között elősegíti:

- a hazai árak és az u. n. euró-övezet országai árainak összehasonlítását;
- az euró-övezet árainak összehasonlításán alapuló nagyobb versenyképességet;
- az eurót bevezetett államok között a devizaárfolyam-ingadozás kiküszöbölésével stabilabb gazdasági környezet kialakítását, ezzel együtt a bizonytalanság, a kockázat kiküszöbölését és az átváltási költségek megszűnését;
- a takarékoskodási formák nagyobb választékának kialakulását, a könnyebb kölcsönhöz jutást egy nagyobb és nagyobb likviditással rendelkező pénzügyi piacon.
- a pénzváltás költségeinek elkerülését, kiküszöbölni azokat a nehézségeket, melyekkel európai vagy egyéb utazások előtt vagy alatt találkozunk, amikor pénzváltót keresünk.

Melyek az euró bevezetésének feltételei

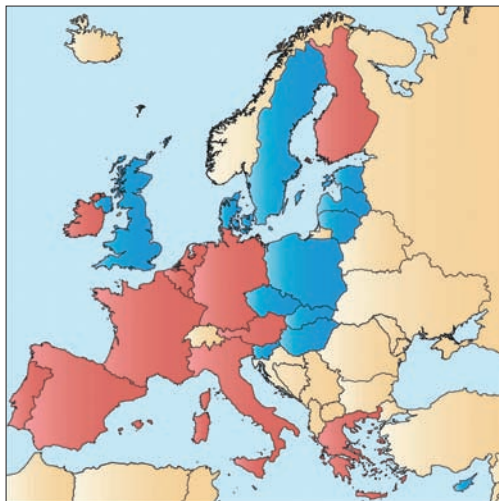
A tagállamoknak az euró bevezetése érdekében két feltételnek kell eleget tenniük - nemzeti jogrendszerüket össze kell hangolniuk az Európai Unió Alapszerződésével, valamint az Európai Központi Bank (ECB) és az ESCB alapszabályával, továbbá meg kell felelniük a felsorolt konvergencia-feltételeknek. Ezeket a feltételeket a Maastrichti Szerződésben határozták meg, ezért *maastrichti feltételeknek* is nevezik őket:

- az infláció alacsony mértéke
- a kamatlábak összehasonlíthatósága
- stabil valutaárfolyamok
- az államháztartás elfogadható helyzete.

II. Az euróról valamint

Mi az euró

Az euró az Európai Unió egységes valutája. Eddig az Európai Unió 12 tagállama vezette be, és ezek az országok képezik az euró-övezetet.

Az euró-övezet tagjai Ausztria, Belgium, Franciaország, Finnország, Görögország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália és Spanyolország.

Hol fizethetünk euróval

- az EU 12 tagállamában: Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Írországban, Luxemburgban, Hollandiában, Ausztriában, Portugáliában, Finnországban, Spanyolországban és Görögországban;
- Monakóban, Vatikánállamban, San Marinóban, melyek az EU-val külön egyezményt kötöttek az euró használatáról;
- a tengerentúli francia területeken, amelyek formálisan ugyan nem tagjai az EU-nak, de az euró bevezetése előtt a francia frankot használták fizetőeszközként;
- azokban az országokban, illetve országrészekben, ahol az eurót a korábbi valuták utódjaként használják; ilyen például Andora, mely sohasem rendelkezett saját valutával, hanem a spanyol pezetát vagy a francia frankot használta, illetve Montenegró és Koszovó, ahol az eurót a német márka utódjaként használják.

III. Az euró átvétele Szlovéniában

Szlovénia 2007. január 1.-vel vezethetné be az eurót. A tollárnak, mint készpénznek euróra történő átváltása 2007. március 1. végéig lesz ingyenes a bankokban, ezt követően a bankjegyeket a Banka Slovenija-nál lehet majd beváltani idokorlátolás nélkül, a pénzerméket pedig 2016. év végéig.

Az euró bevezetésével kapcsolatos tevékenységek időzítése*

**Valamennyi dátum feltételes jellegű.*

A kettős pénzforgalom időszaka, amikor tollárral és euróval is fizethetünk, nagyon rövid lesz, ezért ajánlatos már 2006. dec. 31.-e előtt minél több készpénzt bankszámlán elhelyezni, mert így automatikusan átszámolják euróra.

Hogyan készülhet fel az euró bevezetésére a fogyasztó

Ha az állam illetve a gazdaság jól felkészül az euró bevezetésére, ezzel lényegesen megkönnyíti az új pénz bevezetését az egyén számára is. De a megfelelő tájékozódással mi is segíthetjük a könnyebb átmenetet. Hogyan?

Fontos, hogy ismerjük az euró bevezetési tervének kulcsfontosságú dátumait.

2007. január 1. - az euró bevezetésének tervezett dátuma, az összes többi dátum ennek függvénye; hogy az euró 2007. január 1.-én tényleg bevezetésre kerül-e, attól függ, teljesíti-e Szlovénia a konvergencia kritériumokat;

2007. január 1. - 2007. január 14. - a kettős pénzforgalom (euró és tollár) időszaka; ebben az időszakban már az euró a pénzünk, de a készpénzforgalomban még tollárral is lehet fizetni;

2007. január 1. - 2007. március 1. - a tollárnak, mint készpénznek kezelési költség nélküli átváltása a bankokban, e határidő után a Banka Slovenija tollár bankjegyeket időkorlátozás nélkül, a tollár pénzérmeget pedig 2016 év végéig váltja át; a számlapénzek, tehát a tranzakciós számlákon levő pénz is, 2007. január 1-vel automatikusan átszámolásra kerül.

Fontos, hogy az (információs célú) kettős ármejelölés segítségével figyelemmel kísérjük, hogy az árakat szabályosan számolták-e át, illetve kerekítették-e az összegeket

Az árak szabályos átszámolása, illetve az összegek helyes kerekítése megakadályozhatja a jogtalan áremeléseket. Ennek felügyeletét a Szlovén Fogyasztók Szövetsége látja el, de sokat tehetünk ezért mi fogyasztók is, ha figyelünk az árakra.

Rendkívül fontos az árak **kettős mejelölése**. Nem csupán azért, mert segít a fogyasztóknak abban, hogy megtanulják az

III. Az euró átvétele Szlovéniában

értéket az új pénzben kifejezni, hanem azért is, mert az árak tollárban és euróban való megjelölése segít a szabálytalan átszámítás és kerekítés felfedezésében. A kettős ármejelölésről szóló törvény írja elő, hogy az euró bevezetése előtti és azt követő időszakban az árakat tollárban és euróban kell feltüntetni.

Az árak kettős feltüntetése két időszakra oszlik majd:

az **információs célú kettős ármejelölés kötelező időszaka**

2006. március 1.-vel indul és az *átváltási árfolyam*¹ meghatározásának napjáig tart. Ebben az időszakban az árakat tollárban és euróban kell feltüntetni, az átszámítás alapja a *központi árfolyam*²;

a kettős ármejelölés időszaka az átváltási árfolyam

meghatározásának napjától indul és az euró bevezetését követő hat hónapig tart. Az átszámolás az átváltási árfolyam alapján történik.

Az árak és szolgáltatások árát a kettős ármejelölés teljes időszaka alatt úgy kell feltüntetni mindkét valutában, hogy azokat a fogyasztó egyértelműen elolvashassa és összehasonlíthassa. Úgy tervezzük, hogy lehet néhány kivétel:

a benzinkutaknál a tankolásra alkalmas automaták közvetlen közelében az üzemanyagárakat mindkét valutában fel kell tüntetni, valamint az átváltási árfolyamot is. Egy liter euróban feltüntetett üzemanyagárnál az árat három tizedes jegyig kell megjelölni;

azok a cégek, melyek áruikat és szolgáltatásaikat katalógusban kínálják, elegendő, ha a katalógusban csupán a megjelenés napján vezető valutában tüntetik fel az árakat, de mellékelniük kell egy információs anyagot az átváltási árfolyammal, illetve a katalógus emelkedő értékben felsorolt áraival mindkét valutában;

a hús, hal, élelmiszer és kenyérrészlegeken az árlistát jól látható helyen kell kifüggeszteni az egyes árak árának feltüntetésével mindkét valutában;

¹ Az átváltási árfolyam az euró és tollár közötti visszavonhatatlan és tartós arány, melyet az EU Tanácsa határoz majd meg.

² A központi árfolyam az az árfolyam, melyet Szlovéniának a deviza árfolyam-mechanizmusba (ERM II), az un. euró várószobába való belépésekor határoztak meg (1 € = 239, 640 SIT).

az áru és szolgáltató automatáknál jól látható helyen fel kell tüntetni az átváltási árfolyamot, illetve az áruk és szolgáltatások árait mindkét valutában;

könyv és egyéb nyomdai termékeket árusító részlegeknél jól látható helyen kell kifüggeszteni az átváltási árfolyamot és az elszámolási tabellát, melyen legalább harminc különböző könyv, illetve nyomdai termék árát kell feltüntetni emelkedő sorrendben mindkét valutában. A könyveket és nyomdai termékeket az eladó választja ki;

azoknak a vállalatoknak, amelyek szerencsejáték befizetéssel vagy egyéb szerencsejátékkal kapcsolatos szolgáltatásokkal foglalkoznak elárusítóhelyeiken és játékautomatáikon jól látható helyen ki kell függeszteniük az átváltási árfolyamot, valamint az árlistát mindkét valutában;

a legfeljebb 10 főt foglalkoztató kereskedelmi tevékenységgel foglalkozó kisvállalkozások azokban a boltokban, melyekben egyidőben legfeljebb öt főt foglalkoztatnak, alternatívákat kínálhatnak a vásárlónak, hogy az átváltást illetve az euró és tollár árat összehasonlíthassa. Ezt megtehetik kifüggesztett árlistával vagy elszámolási tabellával; ugyanez érvényes a kisipari tevékenységet végző vállalkozásokra is;

azok a cégek, melyek áru vagy szolgáltatásközvetítések jogi ügyleteivel foglalkoznak árjaikat, követeléseiket vagy tartozásaikat euróban mutatják ki;

a parasztok, akik termékeiket közvetlenül a fogyasztóknak adják el.

A kettős ármegjelölés nem lesz kötelező egy bizonyos termék egy egységére (pl. kilogramm, méter, darab), a mérleg adta árcédulákon, a digitális árkijelzőkön illetve postai bélyegeken.

Melyek a kerekítés és átszámítás szabályai

Az átszámítás szabályai a kötelező információs jellegű kettős ármejelölés időszakában

2006. március 1.-től az átváltási árfolyam meghatározásáig az összegek információs céllal a központi euró árfolyam alakján kerülnek átszámításra. Az euróban megadandó összeg úgy kerül kiszámításra, hogy a tollár összeget elosztják a **központi euró árfolyammal** (1€ = 239,640 SIT). Az összeg kerekítésénél a kerekítés általános szabályai érvényesek.

Az átszámítás szabályai a kettős ármejelölés időszakában

Az átváltási árfolyam végleges meghatározásakor 1 euró árfolyamát határozzák meg. Az átváltási árfolyam az átszámításnál nem kerekíthető vagy rövidíthető, egy egységnyi euró és egy egységnyi tollár átszámítására szolgál mindkét irányban. Ebben az esetben is érvényesek a kerekítés általános szabályai.

A kerekítés szabályai

A kerekítés szabályai a teljes időszakban azonosak, függetlenül attól, mely árfolyamon kerülnek átszámításra az árak.

Az euró összegek a legközelebbi centhez képest le vagy felfelé kerekítendőek. Ha az átszámolás eredményeként az összeg éppen középen van, akkor felfelé kerekítjük.

1. ha a harmadik tizedes jegy száma **kisebb ötnél**, akkor az euró összeget lefelé kerekítjük:
(pl. 24,784 EUR 24,78 EUR lesz).
2. ha a harmadik tizedes jegy **öt vagy ennél magasabb** szám, akkor az euró összeget felfelé kerekítjük:
(pl. 24,785 EUR 24,79 EUR lesz).

III. Az euró átvétele Szlovéniában

Példa a központi euró árfolyam alapján történő átszámolásra

1. példa:

$500 \text{ SIT} = 500 : 239,640 = 2,0864\dots \rightarrow 2,09 \text{ EUR}$
(mert a harmadik tizedes jegy száma öt vagy ennél több,
az euró összeg felfelé kerekítődik).

2. példa:

$\text{SIT} = 1.000 : 239,640 = 4,1729\dots \rightarrow 4,17 \text{ EUR}$
(mert a harmadik tizedes jegy száma ötnél kisebb,
az euró összeg lefelé kerekítődik).

Kérje vissza az aprót!

A tollárral való fizetésnél sokszor nem törődünk a visszajáró apróval, s általában a pénztárnál hagyjuk, a zsebünkben hordjuk vagy beleszórjuk otthon "az aprópénzes edénybe".

Az euró bevezetését követően fontos szerepe lesz a fémpénzzel, illetve kisebb értékű bankjegyekkel való fizetésnek, hiszen az alapvető élelmiszerek, pl. kenyér, péksütemény, ára 1 euró körül mozog majd. Ezért hamar érezni fogjuk minden cent hiányát, melyet hanyagul otthagynak a pénztárnál. Meg kell tanulnunk azt is, hogy folyamatosan fizessünk és használjuk a fémpénzt is, és gyűjtögessük azt otthon. A pénzermék a bankjegyekkel teljesen egyenértékű fizetőeszköznek számítanak.

Euró bankjegyek

A bankjegyeket hét különböző értékben adtuk ki:

5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € és 500 €.

Ezek törvényes fizetőeszköznek számítanak az euró-övezet teljes területén.

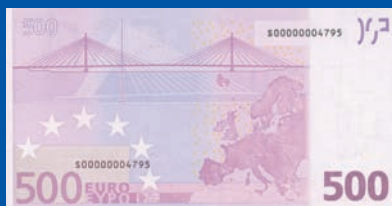
Az egyes bankjegyek egy-egy európai építészeti stílust ábrázolnak:

- klasszicizmus
- román stílus
- gótika
- reneszánsz
- barokk és rokokó
- a vas és üveg építészeti stílusa
- a 20. század modern építészete.

A bankjegyek színén ablak és ajtó motívumok jelennek meg, melyek az európai nyitottság és együttműködés szellemét szimbolizálják. Az Európai Unió 12 csillaga a modern Európa dinamikáját és harmóniáját jelképezi. A hátoldalon található hidak az európai népek, valamint Európa és a világ többi része közötti párbeszédet jelképezi.

Evro-za vse nas

Euró pénzérmék

Pénzérmék

A pénzérméket nyolc különböző értékben adtuk ki: 1, 2, 5, 10, 20 és 50 cent, 1 € és 2 €. Minden pénzérme előoldala egységes, hátoldala pedig országonként különböző. A nemzeti oldal jelzi, hogy mely országban adták ki a pénzérmét.

*A szlovén euró
pénzérmék ötletterve*

Dr. France Prešeren

Primož Trubar

Triglav

lipicai lovak

Plečnik által tervezett
szlovén parlament
épülete

Magvető

fejedelmi kő

gólya

IV. Egyéb információk

Az euró bevezetés időpontjának közeledtével egyre több kérdés merül fel. Összegyűjtöttünk néhány olyan információforrást, melyeknél választ találhat kérdéseire.

Az **evrofon 080 2002** ingyenes telefonszámon felteheti kérdéseit az euró szlovéniai bevezetésével, a felkészüléssel, az átváltással és más egyébvel kapcsolatosan. 080 2002 számra bejelentést is tehet, ha esetleg szabálytalanságokat tapasztal az árak tollárról euróra történő átszámolásánál, az összegek kerekítésénél vagy a kettős ármegjelölésnél.

Kérdések feltevésére vagy kiadványok megrendelésére rendelkezésre áll az ún. **euró-levelezőlap** is, melyet megtalál a szlovén postahivatalokban.

Kimeríthetetlen információforrást jelenhet mindazok számára a **www.evro.si** honlap, akiket mélyebben érdekelnek az euróval, illetve szlovéniai bevezetésével kapcsolatos információk. Ezen az oldalon számos gyakorlati tanácsot találnak az átváltás folyamatáról, mindemellett pedig számos linket további, speciális oldalakhoz. Néhányat ezek közül itt is felsorolunk:

Banka Slovenije	http://www.bsi.si
Pénzügyminisztérium	http://www.gov.si/mf/
Szlovén Gazdasági Kamara	http://www.gzs.si
Európai Központi Bank	http://www.ecb.int
Európai Bizottság	http://europa.eu.int/comm

*Akkor is felhívhatja az evrofon **080 2002** telefonszámot vagy felkeresheti a <http://evropa.gov.si> honlapot, ha általános információkat szeretne kapni az Európai Unióról, intézményeiről, programjairól vagy Szlovéniáról, mint az EU-tagról: <http://evropa.gov.si>*

Evro-za vse nas

Kiadja:

Az SzK Kormánya

(nevében: az SzK Információs Hivatala) és a
Banka Slovenije

Főszerkesztő:

Alenka Čebular

Špela Majcen

Szerkesztőbizottság:

Alenka Čebular, Nada Bizjak,

Vladimir Djorović, Nataša Kokol Car,

Špela Majcen, Darja Rabzelj

Kiadványterv:

Edi Berk / KROG

Fordította:

Magda Berden

Nyomdai munkák:

OPOCE

Példányszám:

6500

2006 március

*Produced with the support of the
European Commission.*

*©Responsibility for the content of the brochures
lies entirely with the Government of the
Republic of Slovenia and Bank of Slovenia.*

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

**BANKA
SLOVENIJE**

Evro-za vse nas

ISBN 92-79-00802-1

9 789279 008023